

vereniging

O R D E D E R V E R D R A A G Z A M E N

Giro no. 468874 t.n.v. de Penningm. der ODV Den Haag

Uitsl. voor verslagen en abonn.: DOVENETELWEG 57^a 2555 TD Den Haag tel. 684541

Secretariaat: KRAMSVOGELLAAN 29 2566 CB Den Haag tel. 254273

W E E K B L A D

26e jaargang nr.12

nadruk verboden

6 november 1981

x in de kantlijn betekent de vraag

- " " " "het antwoord

Goeden avond, vrienden.

Wij zijn niet alwetend of onfeilbaar, dus dient u zelf na te denken. Ons onderwerp voor heden werd door u aan het begin van dit verenigingsjaar gesteld en draagt de titel

A Q U A R I U S E N D E W E R E L D G O D S D I E N S T E N

Dat klinkt al enigszins zomber. En niet geheel ten onrechte. Aquarius gelooft in de geest van broederschap. Aquarius houdt niet van dogma's. Aquarius heeft technisch inzicht en wil graag het naadje van de kous weten.

Bovendien is aquarius over het algemeen een kracht die eerder denkt in termen van het geheel dan van de persoonlijkheid. Ik weet niet of hier aquariuslijders onder zitten. Maar indien dit het geval is zult u iets van al deze eigenschappen ook bij uzelf herkennen.

Wanneer aquarius heerseer wordt komen wij terecht in een periode waarin alles toch steeds weer zal gaan veranderen. Een wereldgodsdienst nu is over het algemeen gebaseerd op een strikte en hierarchische structuur. Of de top dan wordt uitgemaakt door een ayatollah, een raad van brahmanen of een paus maakt daarbij verder weinig uit.

Altijd weer is er een gezag, een volgorde, een aantal onaantastbare principes waarover zelfs geen vraag gesteld mag worden en bovenal de uitleg van de leer, waar niemand aan mag komen.

Het is wel duidelijk dat wanneer aquarius zich met deze eigenschappen met b.v. het christendom bezig houdt de eerste vraag die overal zal rijzen luidt: Waarom zeggen jullie het een en doen jullie dan het andere?

Wanneer het antwoord luidt - zoals waarschijnlijk is - dat dit de wil van God is, zal het antwoord luiden: dan dougt God niet of jullie hebben hem verkeerd begrepen. En dan is daarmee het gezag aangetast, het leergezag opeens onder kritiek komen te liggen.

Wanneer onder de invloed van aquarius men de paus vraagt, of deze nu werkelijk denkt dat hij onfeilbaar is en de man met enige aarzel-
ling antwoordt " ja, ex cathedra" zal Aquarius, die wel van een grapje
houdt, inspireren tot een " gelooft u niet dat u eerder ex onfeilbaar bent?

Want mensen die met aquarius te maken hebben drijven vaak graag
wat de spot met de dingen. En ook dit is voor een kerk niet bepaald pret-
tig. Voor een godsdienstleraar is dit zelfs vaak kwetsend.

De mens onder aquarius is zeker niet ongodsdienstig. Maar hij
wens die godsdienst en die mystiek in een milieu waarin hij zichzelf kan
zijn, met vrijheid tot zelf nadenken en vooral ook zonder het gevoel te
krijgen dat hij misbruikt wordt.

En U, doorsnee aquariusmensen , u bent zelfs nu zo nu en dan
wel heel erg achterdochtig. U bent de waard en u vertrouwt uw gasten nog
minder dan uzelf. Zet deze eigenschap nu eens om in een algemene tendens.

Dan krijg je een toenemende aantasting van gezag. En let wel:
dit geldt in elk geloofsbeeld. Want zo langzaam aan mogen wij het kommuni-
me ook wel onder de wereldreligies rekenen, ook al erkent het dan officieel
geen god.

Voor een ieder die steunt of gezag is de ontwikkeling dus in
toenemende mate onrustbarend. Toch loopt veel anders dan U misschien nu
meent te mogen verwachten. Zo hoort men vaak beweren dat onder invloed
van aquarius de kerken leef zullen lopen.

Dit is niet het geval. In vele gevallen zullen zij eerder vol
gaan lopen met mensen die menen dat zij ook mee mogen praten over alles.
En dat is voor de leraren van de kerk nog veel vervelender. Soms ook
hoor je beweren dat aquarius absoluut geen gevoel voor persoonlijke waarde
en waardigheid heeft.

Toch is dit wel degelijk het geval. Aquarius erkent alle persoon-
lijke rechten van de mensen. Maar hij komt niet in de eerste plaats op
alleen voor eigen broeders en zusters, maar voor alle mensen die hij als
zodanig aanvoelt.

Dit betekent weer, dat aquarius er toe neigt veel meer te letten
op alle fouten die er gemaakt worden dan in het verleden het geval was.
In het verleden sprak men vaak: nu ja, ook een kerk maakt fouten, dat moet
je aanvaarden. Per slot van rekening kom ik, komen wij er toch nog goed af.
Aquarius echter doet uitroepen: durft zich dit nog een kerk noemen, een
vertegenwoordiging van God en waarheid, deze groep doe dergelijke misbrui-
ken durft te tolereren en ook zelf met dergelijke vreemde praktijken zich
ophoudt? Ik kan dit niet als een kerkelijke verantwoord handelen meer
beschouwen, in mijn ogen is hier sprake van een emotionele oplichting.
En aangezien er heel wat van dergelijke zaken spelen in de wereldgodsdien-
sten zit je er dan maar mee.

Overtuig de mens onder aquarius er van, dat je het bij het goede
einde hebt en je kunt heel vaak op zijn steun rekenen. Alleen: wees dan
voorzichtig, want aquarius meent gemeenlijk dat hij het nu wel weet. En
wanneer je hem eenmaal iets geleerd hebt krijg je hem daar niet zo gemakke-
lijk weer vanaf.

Ook de naamgever van nederlands komijne kaas, nu woonachtig in
Iran, heeft ongetwijfeld moeten ontdekken dat wanneer je in deze tijd een-
maal de mensen een bepaald denkbeeld bijbrengt en hen tot handelen
weet te brengen, je niet zonder meer kunt zeggen: Nu is het wel genoeg
geweest. Chomeiny is in feite zelf het slachtoffer aan het worden van een
leer waarin hij anderen te zeer wist te doen geloven.

Dergelijke ontwikkelingen spelen zich in feite reeds overal
af. Wanneer wij kijken naar de wijze waarop b.v. heel wat godsdienstleraren
van uit India trekken naar amerika of europa om daar hun ashrams op te
zetten

zetten zo denkt u misschien dat dit een kwestie is van wereldzending. Het is een feit dat de meesten onder hen thuis zijn weggelopen omdat zij in toenemende mate thuis te maken kregen met een kritisch gehoor, dit terwijl zij in het westen te maken hebben met mensen die de beelden van de leer nog niet kennen en de achtergronden van bepaalde leringen en uitspraken eenvoudig niet kunnen begrijpen. Zodat zij daardoor veel minder kritisch zullen zijn en veel eerder het gezag van de "meester" plus diens eisen zullen aanvaarden.

Het is niet voor niets dat ik begon op te merken dat alles in de titel nogal somber klinkt. In de ogen van de huidige machthebbers in de verschillende wereldgodsdiensten is de ontwikkeling ook zo somber. Want wanneer je werkelijk wilt leven met god - iets wat elke wereldgodsdienst je aanbeveelt - dan kun je niet gelijktijdig blijven leven met het gezag dat door anderen namens die god wordt uitgeoefend.

Het klinkt zonderling, maar het lijkt wel of de God die je in jezelf kunt beleven altijd weer iemand anders is dan degene die je verkondigd wordt. Zeker, wij kunnen natuurlijk zeggen "Jezus Christus is de verlosser." Laat ons dit maar aannemen.

Maar wanneer wij dit innerlijk gaan geloven dan zullen wij toch vooral ook kijken naar hetgeen Jezus gedaan en gezegd heeft. En als Jezus dan heeft gezegd dat je alle wereldlijke goederen en alle relaties achter moet laten en alleen Hem aankleven, zo zal iemand die dit innerlijk als juist beleeft met een scheel oog naar de leraren kijken en vragen: Is dan al die rommel wel nodig die jullie in je kerken hebben? En waarom heb je eigenlijk al die kostbare gebouwen nodig?

Onze vriend Henri heeft dit aspect van een kerk eens aardig gekarakteriseerd toen hij sprak: een kerk is een plaats waar de mensen in afgeslotenheid samen komen om god te eren zonder daarbij door de schoonheid van Zijn schepping daarbij gehinderd te worden.

En geheel ten onrechte schijnt hij dit niet zo geformuleerd te hebben wanneer je tenminste kijkt naar de wijze waarop men hetzij met woord en geluid, hetzij met pronk en praal steeds weer probeert gelovigen te overdonderen.

Wanneer een godsdienst een vervreemding van de werkelijkheid in gaat houden zal zij juist onder de heerschappij van aquarius zo niet kunnen voortbestaan. Aquarius is zeker geneigd tot mystiek, maar hij is daarnaast steeds weer onstellend nuchter. En wanneer de nuchterheid onder de mensen toeneemt is de kans om ze nog te overbluffen steeds minder groot.

Jezus zegt tot zijn discipelen: gaat uit en drijft de duivelen uit, geneest de zieken in mijnen naam en de naam des vaders. De mens onder aquarius is geneigd om te vragen "waarom doen jullie dit dan niet, dominees en pastoors? Jullie beschouwen jezelf toch als discipelen en verkondigers? Doe dan wat je is opgedragen door je meester. En wanneer je het niet kunt heb je kennelijk of niet voldoende geloof of je leer zelf deugt ergens niet".

Wanneer ik zo eens verder kijk naar al de eigenaardige intrigues die er op kerkelijk gebied bestaan waarbij het erkennelijke niet om gaat dat wij te samen een en dezelfde god eren, maar het er kennelijk meer om gaat dat men het wel eens zou kunnen worden over god maar niet over gedragsregels en interpretaties zal men geïnspireerd door aquarius vragen, of die kleinigheden als wie gelijkheeft met een interpretatie wel voldoende reden zijn om elkander te verketteren en in feite te bestrijden.

En wanneer u ziet, hoe moeizaam men in het christendom ook maar de schijn ophoudt van een streven naar een oecumene kerk kunt u zich voorstellen, hoe moeilijk het wordt wanneer aquarius vraagt

waarom het niet mogelijk is, dat joden, islamieten en christenen een eenheid vormen ook op godsdienstig gebied. Want, zo zal hij opmerken: zij geloven in één en dezelfde God, gaan grotenfeels van de zelfde heilige boeken uit. Als mensen zouden zij te samen toch veel meer kunnen bereiken wanneer zij elkanders als broeders zouden beschouwen inplaats van elkander te zien als konkurrenten in de juiste beoefening van het geloof aan de heer.

Dit zijn dingen waar wij in deze dagen nog steeds niet aan willen. Welke gevolgen deze nadruk op anderszijn en verdeeldheid heeft kunt u in deze dagen vele malen zien en ervaren.

Voorbeelden. Op het ogenblik is er onder de hindoes weer een bijzondere politieke beweging aan het opkomen. Hierbij gaat het geheel niet om de godsdienst, maar zij wordt wel door vele godsdienstige leiders en leraren of "priesters" aangevoerd. En wat wil zij? Eenvoudig: de alleen heerschappij. De islam moet verdreven worden, islamieten zijn geen echte mensen, christenen weten niet beter dus behandelen hen als de idioten die zij zijn en boeddhisten zijn alleen maar afvalligen, scheurmakers.

Binnen het boeddhisme zien wij eveneens allerhande actieve sekten opkomen, die grotendeels niet voes zijn van geweld en waar zij dit niet doen op grond van hun geloof in ieder geval voelen voor demonstratieve zelfvermietiging. Het meest opvallend is, dat in deze zeer actieve sekten mensen uit allerhande verschillende benaderingen van de leer zonder enige strijd samen schijnen te komen. Het motto is dat de leer van de verhevene onder de mensen moet worden gebracht, maar de praktijk is, dat men voor zich meer macht verlangt.

Wat de islam betreft behoef ik u niet eens verder voor te lichten. U weet hoe het daar mee gesteld is. Aan de ene kant de wat meer verdraagzame zending, vooral van de Amadya moslim(?) maar aan de andere kant de bij velen steeds meer opgang makende verwerping van elke niet gelovige en zelfs van elke andersdenkende zoals wij b.v. bij de schiiten wel zien in deze dagen maar die minder luidruchtig wel degelijk ook op komt duiken bij volgelingen van de suna.

U ziet het overal fanatisme, eenzijdigheid, in feite vaak voerende tot een ontkenning van het menszijn van de ander, van het recht zichzelf te zijn voor de ander. Dit is het wanhopige achterhoedegevecht dat leraren en machthebbers voeren tegen de steeds toenemende invloeden van aquarius.

Ook in uw land zien wij dergelijke zaken. Niet dat ik van plan ben iemand een kat te geven. Als goed nederlander zal hij toch alleen maar proberen het dier de boom uit te kijken. Iets waarmede uw huidig kabinet nog steeds bezig is. Het vreemde is, dat ondanks alle verklaringen die kat nog steeds in de boom zit en dat de leden van het kabinet er nu reeds in meerderheid een kater van hebben.

Kijk naar uw eigen mensen en hun vooroordelen. Zie hoe volgens hen niemand deugt die ook maar iets anders is, uitziet, denkt of leeft aan zichzelf.

Liever een ander voorbeeld? Kijk naar de houding van vele fanatieke joden in Israel. Het gaat hen niet om het in standhouden van het huidige israel, maar eerder om het zich toeigenen van de rechten en gebieden die volgens de oude boeken aan hen gegeven zijn. Gelijkzeitig willen zij een ieder de regels van hun geloof opleggen en wel volgens een interpretatie die zelfs in eigen land lang niet die van alle anderen is. Deze mensen memen dat hun "meerwaardigheid" hen het recht geeft eisen te stellen die voor anderen onaanvaardbaar zijn en dingen te doen die volgens anderen - ook in hun eigen land en geloof, dit nogmaals - ontoelaatbaar zijn.

Fanatici bereiken zo, dat steeds meer redelijke mensen gaan twijfelen aan de oprechtheid van dit volk en zijn vertegenwoordigers.

steeds weer neemt men een houding aan waarvan men zich af mag vragen of die nog redelijk is. Zeker, het jolendom heeft altijd wel in het verdomhoekje gezeten. Maar alle complexen die men meent te mogen en moeten demonstreren worden onaanvaardbaar op het ogenblik dat men beseft hoe nuchter in feite juist de gelovige jood is.

Zeker, hij gelooft aan zijn god en de wet. Maar verder is hij de meest nuchtere zakenman die je je kunt voorstellen of de beste student en geleerde die er maar is.

Dus het vloeit niet voort uit een werkelijkheid die in het volk ligt, maar eerder uit het onvermogen van bepaalde mensen om te begrijpen dat je met anderen op voet van gelijkheid moet leren samenleven. Een "wij zijn uitverkoren en daarom meer dan jullie" is een leuze die in deze tijd niet veel meer zal uithalen.

Je kunt dan toch nog proberen die leus waar te maken, desnoods met een paar atoombommetjes, maar ik denk niet dat je daardoor ook maar iets dichtert tot een hernieuwd stichten van het oude beloofde land met zijn betekenis en cultuur.

Over het christendom behoeven wij niet eens verder meer te praten. Het christendom is een leer van naastenliefde die er op gebaseerd is te praten over deze liefde endie ondertussen zo te exploiteren dat de naaste geen adem meer krijgt. Waarna men deze vol liefde het h. Oliesel toedient of een laatste geestelijke hulp aanbiedt en vervolgens eerlijk voor diens zieleheil bidt.

Zeker, dat is wat cru gezegd. ik weet het. Maar hoe vaak worden ook nu nog de mensen niet onderdrukt of opgelicht in de naam van de naastenliefde, de Heer, de H. Maagd en de rest?

Wanneer wij ons dit alles realiseren, wanneer wij zien hoe de machtsbelustheid - en daardoor de neiging tot een dictatoriaal gedrag - een rol speelt in allerhande christelijke zowel als andere geloofs gemeenschappen, dan moet je op zijn minst jezelf toegeven, dat dit toch niet het ware christendom kan zijn.

De gewone gelovige ziet dat niet. Hij ziet alleen maar één kant van de zaak en is gewend, alleen te zien wat hem wordt voorgehouden. Maar er zijn nu eenmaal meer kanten aan elke zaak en aquarius brengt een eigenaardige kwaliteit die de mens in beginsel altijd reeds had steeds meer op de voorgrond het vermogen de zaak van meerdere zijden te bezien.

Dit betekent dat je, door steeds meer stelling te nemen tegenover al het andere, door z.g. polarisatie b.v., steeds meer aan invloed gaat verliezen. Iets waaraan ook de pvda eens zou moeten denken.

Toch kun je in deze tijd wel degelijk weer komen tot een verrijning van het geloof. Je moet niet denken dat aquarius ongelovig is. In tegendeel. Onder aquarius is men veelal zeer gelovig en kent men vaak mystieke belevingen. Aquarius brengt altijd weer invloeden met zich die ook de occulte gaven en mogelijkheden in elke mens activeren. Er is alleen maar één eis aan verbonden: de mens die onder deze invloed leeft wil er heel zeker van zijn, dat alles ook "echt" is.

Mogelijk meent u, dat ik in het voorgaande bepaalde godsdiensten eens lekker heb zitten uitmaken voor alles en nog wat. Maar dat is niet het geval. Ik heb feiten gekonstateerd, ook al zijn dat niet bepaald de feiten, die gelovigen zo graag willen zien.

Het zijn echter feiten die in de ogen van aquarius bestaan, voortvloeien uit zijn invloed. En dat betekent dat dergelijke denkbeelden en reacties door de gehele wereld steeds sterker naar voren zullen komen. Zelfs nu is het reeds kenbaar. Wat denkt u b.v. van de gezagscrisis die overal heerst?

Vraag een nederlander eens wat hij denkt over de politiek. Hij zal zijn schouders ophalen. Want hij weet het niet meer. Vraag een belg hoe hij zal stemmen en hij weet het niet. Hij heeft waarschijnlijk zojuist een arts bezocht om zo de verplichting tot stemmen voor zich te ontlopen. Vraagt men een dergelijke iets in frankrijk, dan blijkt dat men alleen nog enige illusies koesters over " la gloire de la patrie" en voor de rest geen pest. Waarbij nog steeds meer gegevens bekend worden die zelfs de fransman dwingen te beseffen, dat die glorie voor een groot deel illusie is, gebruikt om aan een burgermansbestaan nog enige waardigheid en betekenis te verlenen.

Vraag je eens af, wat het voor geloof in gezag en waardigheid van de machtsdragers betekent, wanneer steeds weer ministers, o.a. die welke te samen mede verantwoordelijk zijn voor het beleid in het buitenland, tegen elkaar ingaan en steeds weer geheel tegenstrijdige uitspraken doen, terwijl tegen alle beloften in de economische crisis steeds harder en bij steeds meer mensen toeslaat. En wat zal men denken van het feit, dat steeds meer ambtenaren in feitelijk verzet komen tegen besluiten van de president door dezen, nadat hij ze met veel moeite door congres en senaat heeft gelootst, zo langzaam uit te voeren dat het lijkt of er in feite niets door verandert.

Het is wel duidelijk. Steeds meer mensen vertrouwen niet meer in het " wereldlijk" gezag. En toch heeft dit gezag dan nog veel voor hen gepresteerd. Wat? Kijk in eigen land eens naar hetgeen b.v. een Drees tot stand heeft gebracht. Daarvoor kan je ook nu nog je pet afnemen. En denk eens aan mensen als Troelstra en Thorbecke.

Ik zal niet beweren dat elke godsdienst slecht is, ik zal ook niet stellen dat alle politiek slecht is. Maar wanneer de politiek los komt te staan van het volk waarvoor het zegt te zijn worden de zaken steeds bedenkelijker. Dan neemt het vertrouwen, zoals nu reeds overal blijkt, hand over hand af.

Minder vertrouwen hebben in de overheid betekent ook steeds weer minder respect koesteren voor de wet. Het betekent minder aanvaarding van gezag en minder neiging om zich bij algemene beslissingen neer te leggen.

In uw eigen land kunt u dit proces voortdurend zelf waarnemen. Volgt u radio, t.v., dagbladen dan zult u ook moeten konstateren dat dit ook elders steeds weer het geval is, tot in het toch wel als zeer burgerlijk geldende Zwitserland toe.

Dacht u dan, dat een dergelijke crisis niet kan bestaan binnen een godsdienst, dat dit wantrouwen halt maakt voor de deuren van de kerk? Meent u werkelijk dat de geloofsstructuur niet door deze twijfels en de steeds duidelijker wordende onderlinge intrigues en strijd langzaam aan voor steeds meer mensen alle zeggingschap begint te verliezen?

U denkt misschien: ach, het loopt zo een vaart niet. Laat mij u dan een ding zeggen: Gijssen en Simonis beiden hebben, hoe goed zij het ook menen, samen meer gedaan om het geloof van een groot aantal katholieken in uw land aan te tasten dan eens de gehele reformatie.

Zeker, ook dit klinkt niet leuk. Ik weet het. Maar realiseer u dat dit feitelijk het geval is of neem tenminste aan, dat dit het geval kan zijn. Dat extremisme, de neiging tot intrigueren en de daarbij ook steeds weer spelende zij het mogelijk onbewuste - zelfverheffing steeds meer gelovigen wegdrijven van degenen die zich aangesteld hebben tot hun herders.

En dat wordt vervelend. Schapen kun je hoeden en weiden. Maar schapen die zelf nadenken worden voor jou al te snel tot een soort wolven in schaapsvacht.

En wat moet je beginnen wanneer de kudde gelijk is aan de herder? Inderdaad, zo bedoel ik het. Want het is vaak zo geweest dat de belangrijkste herders in feite wolven waren en heus niet alleen in het christendom.

Het gevolg van alle wantrouwen is, dat de mensen meer en meer voet zichzelf gaan zoeken. Ik geloof b.v. niet dat de bijbel ooit zijn betekenis voor de mensheid zal verliezen. Zeker niet in de komende 2000 jaren.

Maar de mensen zullen zelf in die bijbel gaan lezen. En, wat meer is, zij zullen zelf die bijbel voor zich gaan verklaren. Zij zullen niet meer de deskundige verklaring van de een of andere theoloog zonder meer aannemen, zij zullen zich afvragen waarom de man die als juist geeft en niet iets ander, wat even vanzelfsprekend zou zijn.

De mens zal zich nog degelijk voor een groot deel blijven baseren op de evangeliën, zelfs wanneer zij beseffen dat de algehele juistheid daarvan hier en daar nogal vraagwaardig is. Maar zij zullen niet meer gedogen dat uitspraken van anderen tot hogere waarde worden verheven dan de woorden van Jezus en zij zullen niet meer aanvaarden dat hun voorgangers steeds weer delen uit de teksten lichten en die dan voorstellen als een waarheid, voorzien van hun eigen denkbeelden en behaldend als iets, waaraan gezag ontleend kan worden.

De mensen zullen zich steeds meer af gaan vragen: hoe moeten wij leven. En steeds minder zullen zij zich afvragen "wie moeten wij gehoorzamen?"

In het zuiden van Azië zie ik b.v. de Upanishaden niet verdwijnen als een bron van wijsheid, zo min als alle oudere boeddhistische geschriften, commentaren en filosofien tot Milarepa toe vergeten zullen worden. Zij zullen allen voor de menselijke denkbeelden en ontwikkeling hun betekenis blijven behouden. Maar er zullen steeds meer mensen komen die proberen daarin zelf iets te vinden, er zelf mee te werken, met de door hen aanvaarde waarheid zelf en voor eigen verantwoordelijkheid ook te leven.

Dat betekent dat de wereldgodsdiensten op andere weg zullen moeten inslaan. Dat betekent dat de al te vaak alleen kunstmatige scheiding die op basis van enkele religieuze stellingen tussen grote groepen werd aangebracht verloopt, wegvalt.

Het betekent dat steeds minder de godsdienst en steeds meer zuiver stoffelijke zaken de oorzaak zullen zijn van een verdeeldheid van de mensheid in groepen.

Maar dan kom je terecht op een gebied, waarin de wereldgodsdienst langzaam maar zeker een weg terug zal moeten vinden naar de eenvoud. Het is gemakkelijk genoeg een gehele structuur op te bouwen, compleet met eigen rechters, wetgeleerden, tekstuitleggers en al dergelijke functionarissen. Zoals het zolang de mens niet zelf nadenkt gemakkelijk is aan de mensen de morele wetten op te leggen die jij juist vindt voor de schaapskoppen die je volgen.

Ik heb echter al gezegd: wanneer eenmaal de mensen daar niet zo maar in trappen en vragen, waar men al die wetten en regels dan wel vandaan heeft, wanneer zij zeggen dat het recht van de gezalfde niet kan ontstaan door het alleen maar met goed resultaat volgen van een tude, dan zal de kerk terug moeten keren tot de eenvoudige gemeenschappen vaneens.

Zeker, de leer zal blijven bestaan. Maar belangrijker is, dat de mensen niet zonder meer geloven dat zij gelijk hebben, maar hun leer en denken met anderen willen bespreken zonder vooroordeel. Dan geeft het niet meer, elke god je volgt, Brahma, Shiwa Bhakti of een ander.

Want de mensen zullen proberen elkander te begrijpen overschillig of men nu bezig is met Jezus, Mohammed of een andere leermeester.

En zonder hun eigen geloof te verliezen zullen de mensen steeds weer zoeken naar iets waardoor zij met anderen één kunnen zijn. In dit verband wil ik u wijzen op een eigenaardig verschijnsel waaraan men tot op heden al te vaak voorbijging:

Zoek je de kern van alle wereldgodsdiensten dan ontdekt je dat zij veel meer gemeen hebben aan waarheid dan er aan verschillen tussen hen van betekenis ooit de vinden is.

In een tijd vol broederschapsgedachten als komt onder de invloed van aquarius zal men ongewijfeld meer aandacht hebben voor hetgeen dewereldgodsdiensten gemeen hebben dan voor hetgeen hen onderscheidt. Men zal beseffen dat het redelijk is wanneer hetgeen ons vereend een grotere rol gaat spelen dan hetgeen ons verdeelt.

Of nu de dode boeddist hoopt naar het nirwana hoopt te gaan, de christen naar de hemel en de islamiet naar de houris - neen houriis - maakt toch geen verschil uit?

Dergelijke dingen zijn niet meer van overwegend belang wanneer men meer en meer beseft dat men als mens goed en menswaardig wil leven, dat men als mens medemens wil zijn voor allen die rond je zijn en aan alle verplichtingen van het menszijn wil voldoen wanneer het maar even kan. En zeker niet wanneer men zover komt dat men beseft: wij willen de broederschap kennen met alle anderen - in welke broederschap natuurlijk alle "zusters" mede begrepen zijn.

Wij willen samenwerken, zo zullen de mensen denken. Maar dan kun je geen kerken meer handhaven die sterk gescheiden zijn en zich tegen elkander steeds weer proberen af te zetten. Dan kun je niet meer denken in termen: ik ben doopsgezind, die ander is n.h. gene p.g. - wat lichtelijk klinkt naar een nieuw benzinemerk - of r.k. - en dat klinkt velen nog steeds in de oren als een lichte vloek of de uitroep van een klinker met bronchitis.

Dan zeg je eenvoudig "wij zijn christenen." en het is alleen belangrijk, dat wij samen zijn, dat wij te samen leven met alle anderen. Ik geloof eerlijk in een heropstanding van de agapé.

Van de werkelijke maaltijd, die men te samen genoet, alleen maar om uit te drukken dat men te samen behoort. En dan kan ik mij niet voorstellen dat men zegt: Ibrahim, Ahmet, Mohammed, jullie zijn islamieten en dus behoren jullie er niet bij.

Dan zal men zeggen "wij allen zijn mensen en dat vereend ons. Zeker, dan zal het misschien voorkomen dat iemand op een dergelijke samenkomst opeens iets bespreekt uit de koran en een ander daarna iets zegt over een evangelie terwijl een derde mogelijk uit het oude testament het een en ander ophaalt over de wetten en de beloften.

En ik kan mij voorstellen dat de aanwezigen aandachtig toehoren en tot elkander zeggenf ook dit zijn manieren om mens te zijn. Laat ons proberen te samen waarlijk mensen te zijn.

Maar dan is er geen plaats meer voor iemand die zegt "ik ben de sherif of ik ben de bisschop en krachtens het in mij berustende gezag verbied ik. Want dergelijke figuren krijgen dan te horen dat iemand die wil verbieden op grond van zijn positie beter ergens anders naar toe kan gaan.

De gelovigen zullen steeds meer reageren: indien u dit niet goed acht moogt u voor ons in uw kathedraal blijven zitten, wij gaan wel naar het congresgebouw.

Ik voorzie een versmelting, niet van de leer en de religieuze praxis zonder meer, maar in denken, in samenwerken en wederkerige aanvaarding.

Deze ontwikkeling lijkt mij onder de invloed van aquarius onvermijdelijk. Dan zal een ieder het zijne in te brengen hebben. Het boedisme zal zijn vele disciplinen in te brengen hebben, het hindoeïsme zal zijn kennis van magie en yogisme inbrengen. Misschien zullen dan ook bepaalde mystieke disciplinen die nu nog alleen beoefend worden in bepaald r.k. orden en in feite geheim zijn algemeen bekend worden en ook gebruikt. Want de mensen zullen over enige tijd steeds meer iets van het licht en de innerlijke waarheid in zichzelf willen ontmoeten.

Dan zal men niet meer vragen wat de bron is, maar eerder vragen "is dit een weg?" En daarmee heb ik het belangrijkste aspect van aquarius in dit verband genoemd. Want deze invloed bevordert niet het onderscheid tussen groepen, het scheppen van steeds meer afdelingen, maar baseert zich op resultaten.

Aquarius vraagt niet naar allerlei pretenties, maar naar een werkelijke mogelijkheid. Kortom: aquarius is een invloed die woorden alleen wil aanvaarden wanneer zij de aanleiding kunnen vormen tot daden, maar geen genoegen meer kan nemen met lege woorden. Een invloed die geen genoegen meer neemt met allerlei eigenaardige manipulaties die veel schijnen te betekenen maar uiteindelijk niets uithalen.

De mens die onder de hoofdivloed van aquarius geboren is zal reeds nu duidelijk maken dat er sprake is van enige technische aanleg. Men zal eerder een stekker aanzetten, kleine reparaties verrichten enz. De mensheid in de aquariusperiode, met alle verschillende typen daaronder, zal een soortgelijke neiging ontwikkelen. Men zal zich steeds weer bij alles afvragen: hoe functioneert het? En waar het functioneren belangrijk is voor de mens zullen de experimenten zeer vele worden, maar ook de bereikingen zullen zeer talrijk blijken.

Aquarius is dus geen tijd waarin een mens zich steeds maar blijft afvragen, hoe en waarom er vroeger toch zoveel wonderen zijn gebeurd. Hij zal zich eerder afvragen hoe je vandaag wonderen kunt doen. Zo min als deze mens zich afvraagt of en in hoeverre alleen een speciale zegen van de Heer het mogelijk maakt zieken te genezen. Hij zal denken aan de velen die dergelijke dingen ook al in uw dagen doen en deden, mensen als bepaalde gebedsgenezers, mensen als pater Pio, vele magnetiseurs en welke namen men zich nog verder toekent. De namen die men zich geeft zijn vaak eerder belachelijk, de prestaties echter soms verbazingwekkend.

De aquarius mens zal zich steeds meer de vraag stellen, waarom hij dit niet zou kunnen. Hij zal geneigd zijn alles wat aan mogelijkheden en gaven in hem leeft te ontwikkelen. Velen zullen leren, tenminste steeds beter de gedachten van anderen aan te voelen, zij zullen leren de levenskracht te erkennen die in een ander leeft en daarop te reageren. Zij zullen steeds beter ook leren hoe je een andere wereld dan die waarin je leeft door bepaalde oefeningen bewust mede kunt gaan beleven.

Maar als je die dingen eenmaal hebt heb je geen kerk meer nodig. Wanneer je op kunt gaan in de christusgeest zelve heb je geen vaag vertoon en ceremonieel met vele overdachtenlijke betekenissen mee te maken.

Wanneer je innerlijk de engelen kunt horen zingen heb je geen behoefte meer om spalten te zingen. Wanneer jij weet dat god of de goden in je spreken dan ga je niet meer naar een tempel. Dan ga je aan het werk.

En wanneer je je afvraagt wat aquarius voor de wereldgodsdiensten zal betekenen zo kun je wel met zekerheid stellen: voor de bestaande machtsverhoudingen een groot gevaar en waarschijnlijk ondergang.

Maar de ware leer, die er in schuilt, de waarheid die al te vaak verborgen is onder vele lagen theologisch en filosofisch vuil komt weer op de voorgrond. De waarheden van eens zullen opnieuw leven.

Nieuwe stemmen hebben die waarheden reeds uitgezaaid op aarde en steeds weer nieuwe stemmen zullen die waarheden steeds duidelijker blijven herhalen gedurende de gehele periode. Een nieuwe en toch oude waarheid zal leven in de mensen. Misschien dat de mensen dan uiteindelijk iets kunnen bereiken wat zij vrede zullen noemen; geen strijdloosheid, want er bestaat geen vrede zonder strijd en strijd is een deel van het menselijke bestaan, een deel van het bestaan op aarde.

Maar er zal een strijd zijn die eerlijk is, die gerechtvaardigd is, een strijd die om feitelijke zaken gaat en niet alleen maar een vernietigen van anderen om je eigen illusies te kunnen bewaren.

Er zal een tijd komen waarin de kerken van vandaag, de wereldreligies, die zo trots tronen als vertegenwoordigers van een enige waarheid, verworpen zijn tot historische beelden van een niet geheel te begrijpen verleden.

En de mens die leeft in het tweede, meest sterke deel van de aquariusbeïnvloeding zal zich altijd weer af blijven vragen, hoe zijn voorvaderen ooit zo dwaas hebben kunnen zijn. En gelijktijdig zal hij toch dezelfde waarheden kennen en beleven, ja, belijden, die men reeds soms duizende jaren voor vandaag onder de mensen gekend en beleden heeft.

De leer zal blijven bestaan zolang die leer waar is en betekenis heeft. Maar het ritueel dat er omheen is geweven gaat ten gronde.

En wanneer u mij nog één schimpscheut wilt permitteren voor ik afsluit: Ik heb vaak het gevoel dat de plechtigheden van vele religies overeenkomen met de vertoningen die men op kermissen ergens voor de tent pleegt te geven. Waarbij de client dan later moet konstateren, dat dit gratis vertoon beter en belangrijker is dan alles, wat later tegen betaling in de tent te vinden is.

Het is al vertoon, luide woorden, vermaan en dreiging. Maar wat zit er achter? Een leegte die niet gevuld kan worden door schildering van een hemel en een hel en desnoods daartussen nog eens een vagevuur. Wat er achter zit is een lege ruimte, maar gelijktijdig toch een werkelijkheid van voort bestaan.

Die werkelijkheid zal de mens onder aquarius in toenemende mate leren kennen. Lang voor de tijd van aquarius voorbij is zal zelfs wetenschappelijk aanvaardbaar een bewijs geleverd zijn voor een persoonlijk voortbestaan - maar nog steeds niet voor het bestaan van een hemel of een hel.

Uiterlijkheden bepalen innerlijke waarden niet. Niet voor niets zeiden uw voorvaderen in de 16e eeuw spottend, dat de vroomsten de slechtsten zijn. Mogelijk wilt u dit parafraseren door te zeggen, dat de Slechte de vroomste is, gezien de restanten van boeken die hij soms verkoopt zou dit zelf ook waar kunnen zijn.

Maar ik wil alleen duidelijk maken dat het er steeds minder om zal gaan wat er aan de buitenkant aan vertoon is. Men kijkt dan niet meer naar de fraaiheid van tempels, de mooie basilieken en mogelijk een paus die op een draagstiel door 24 ezels rondgezeuld wordt.

Het gaat er dan niet meer om, of een verzaligde dominee met overplechtige gebaren de zegen des heren over je af staat te smeken. Het gaat er om dat je zegen en kracht beleeft. Waar je die beleeft en hoe je die zult beleven?

Dit is alleen mogelijk met je medemensen. Want met je medemensen te samen ben je in God. En niet elders. Maar waar het vertoon zijn waarde verliest slinkt de macht hiervan en zal de godsdienst een groot deel van haar betekenis verliezen.

Waar de vertoning, de verblinding, de bijna hypnotische gezagen terzijde moeten treden voor de waarheid, daar zal de kerk

de wereldgodsdienst, zich op zichzelf moeten bezinnen. Daar zal de godsdienst allereerst de dienst in gods naam aan de mens moeten beoefenen. En daar waar de goddelijke kracht, de goddelijke wil en de brijheid steeds weer worden aangeroepen zal men eerst moeten leren, dat niemand Gods wil kent, maar dat deze op ons inwerkt door alle tijden heen.

Daarom zeg ik: aquarius is niet de vijand van de leer. Aquarius is wel de vijand van de pompueze profiteurs van de leer - ook wanneer zij mogelijk zelf eerlijk geloven in hun eigen heiligheid, onaantastbaarheid en rechten.

Wat overblijft is broederlijk, is samenwerking. Samenwerking die zal reiken tot buiten het zuiver stoffelijke. En geloof mij: in zo een tijd kan God beter en duidelijker spreken tot de mens dan het geval was in de laatste 1500 jaren.

Na de pauze zal ik gaarne ingaan op de tegenwerpingen, problemen en vragen die uit deze inleiding voor u voortgekomen kunnen zijn. Ik ben mij er van bewust, dat ik de zaken nogal fel heb aangepakt. Maar als ik het op gedragen toon gedaan zou hebben zou het mij gegaan zijn zoals menige prediker: het gehoor zou zijn ingeslapen om eerst wanneer de stem zwijgt te ontwaken met een "halleluja". Dit wilde ik voorkomen.

Goeden avond.

(volledig)

--0-0-0-0-0-0-0-0-0-0--

Zo vrienden, ik ben er weer. En nu wordt het voor u tijd om even af te rekenen. Om die helegenuid tenvolle te geven beginnen wij eerst maar eens met alles wat schriftelijk is binnengekomen.

x U waardeerde het jodendom. Mogelijk doelde u op het orthodoxe jodendom. Wat vindt u van het liberale jodendom?

- Gezien de vele verschillen moeilijk om te beantwoorden. Ik waag echter een poging: het liberale jodendom heeft zich losgemaakt van de al te strenge leer, van dat corset van leefregels die soms al lang hun zin en betekenis verlozen hebben. Overigens zonder dat men zich los wil zeggen van de god van de vaderen of de thora.

Dit betekent dat het liberale jodendom anders leeft en vaak ook denkt maar toch voor zich innerlijk sterk verbonden is met en deel blijft van het uitverkoren volk. En ergens blijft dit op de achtergrond ook altijd nog meespelen zoals bij de orthodoxe joden.

De liberale joden zijn meer humanitaire, soms humanistisch, maar kunnen zich aan dit behoren tot het volk niet geheel ontworstelen zonder zichzelf te loochenen. Alleen beseft men eerder, dat dit volk een taak heeft en over de gehele wereld leeft.

Wil men de betekenis hiervan onder de invloeden van aquarius weergeven dan ben ik geneigd om te stellen dat juist het liberale jodendom in zich de mogelijkheid bergt tot een steeds verdergaande werkelijke samenwerking met anders denkenden en minder geneigd zijnde tot een zelfverheffing dank zij de joodse tradities veel kan bijragen tot een geestelijk aanvaardbare ontwikkeling in een meer nabije toekomst.

Dit in tegenstelling met het orthodoxe jodendom waarin ondanks alle vriendelijkheid toch steeds weer een barriere tegen de "ander n" wordt opgeworpen.

x Dat is toch racisme?

-Niet alleen door het zich uitverkoren gevoelen, want dat heeft een ieder in deze tijd wel enigszins. De amerikanen zien zich als de politiemacht van de wereld, de daadwerkelijke verdedigers van vrijheid en recht.

De nederlanders zien zichzelf nog als volgelingen van de preutse nederlandse maagd die geen maagd meer is. De Duitsers wankelen nog steeds tussen Gretchen en Adolf, de Fransen zweven heen en weer tussen een socialistische kruidenier en de Gaulle. En zo heeft een ieder zijn eigen kealiteiten waardoor hij, zij het mogelijk verzwegen, meent dat hij beter is dan anderen.

Dit gevoel op zich echter is voor mij nog geen racisme. Werkelijk racisme begint pas wanneer je stelt dat alleen je eigen ras en afkomst zuiver en menselijk is en dat je daardoor meer bent dan alle anderen.

Deze laatste vorm van racisme is veel minder sterk op aarde dan u mogelijk zoudt denken. Het komt nog het meeste voor in bepaalde ontwikkelingslanden.

Ik meen dan oom niet dat je het jodendom, zeker niet als geheel, zonder meer van racisme moogt beschuldigen. Wel kun je zeggen dat bepaalde orthodoxe groepen in feite bijna fascistisch denken. En dat is een heel grote belediging voor een jood. Ik begrijp dit wel. Maar ik kan geen andere even juiste en pakkende omschrijving vinden voor een groep met een mentaliteit die alleen nog maar uitgaat van onze rechten, onze idealen, onze waarheid die allen belangrijker en sterker zijn dan die van ieder ander mens en daardoor het recht, ja, de plicht opleggen om je te laten gelden met alle middelen boven alle anderen.

M.a.w.: u spreekt in dit verband over racisme en ik geef toe, dat dit voor een kleine groep waar is. Maar dergelijke groepen vinden wij ook onder de nederlanders. Zoals die mensen die niets meer voelen voor een samenleving waarin plaats wordt ingeruimd voor stinksurinamers, pestjoden, rot turken en homosexuele tunesiers. Ook deze mensen koesteren hun vooroordelen krampachtig en gebruiken soms middelen die, niet bepaald netjes, eerlijk of menselijk zijn, om hun wil door te drijven wanneer zij de kans maar krijgen. En ook onder linkse groepen zijn er nogal wat mensen met een soortgelijke mentaliteit, die menen alles, ook eventueel het leven en bezit van anderen op te mogen offeren aan hun immers zo meerwaardige idealen, terwijl zijzelf natuurlijk altijd veel beter zijn dan de sukkel en zakken, die hen wel van alle middelen dienen te voorzien om hun hoge taak te volvoeren.

Let wel: ik meen dat er op het ogenblik geen enkele gemeenschap van enige omvang te vinden is, waarin dergelijke groepen niet voor komen. De K.K.K. moge dan een typisch Amerikaanse organisatie zijn, maar zij vindt heestverwanten over de gehele wereld, tot in India en Afrika toe, waar ook groepen zijndie om de een of andere reden verkeerdlijker veronderstellen dat zij meer zijn dan alle andere mensen.

En laat ons dan ook nog even begrijpen dat Aquarius alles in zich draagt om dit gevoel van zonder enige werkelijke prestatie meerdere zijn van andere mensen te breken.

Daarnaast zal men in deze tijd leren begrijpen, dat verschillen en tussen de mensen zullen moeten blijven bestaan, ja, dat die verschillen onmogelijkheden tussen rassen, groepen en volkeren van het hoogste belang kunnen zijn voor alle verdere ontwikkelingen, omdat zij door elkander aan te vullen elkander beter, gelukkiger, wijzer en zelfs rijker kunnen maken. Voldoende?

x Ik meende dat u over het een zaak van twee kanten bekijken sprak als zijnde niet juist..

- U hebt kennelijk het tegengestelde begrepen van hetgeen ik gezegd heb. Een zaak van twee kanten bezien kan erg belangrijk zijn. Niet omdat je hierdoor in je eigen vrijheid van denken en handelen beperkt zoudt worden, maar omdat je meer begrip zult vinden voor degenen die andere

wegen kiezen of anders denken dan jijzelf.

Ik geloof dat het begrip voor degenen die anders denken, streven en leven van groter belang is dan een je steeds bij elkander aansluiten onder het mom van meerwaardigheid in schijnbare eenvormigheid.

De werkelijke toekomst van de mensheid is in feite een soort - ik aarzel even bij de keuze van dit woord - anarchische, waarin aan gezag en leiders geen behoefte meer bestaat, omdat de erkenning van de ander en de eventuele mogelijkheid met de anderen te samen meer te zijn en te bereiken dan je alleen ooit waar zoudt kunnen maken reeds voldoende wordt om alle noodzakelijke samenwerkingen en spontane regels ook te veroorzaken. Voldoende?

x Zullen de godsdienst instituten niet verdwijnen. Aquarius keert zich, indien ik het goed heb begrepen, tegen de dogmata. De brieven van Paulus zouden m.i. dan uit het nieuwe testament moeten worden geschrapt. Maat hoe kunnen er dan nog kerken blijven bestaan?

- Kerken vinden al heel snel een reden om ondanks alles mee te spelen en te blijven bestaan. Wat zij overigens gemeen hebben met alle eenmaal gevestigde instellingen.

In uw land bestaan b.v. nog instituten voor onderzoek die in hun werken en problemen al lang achterhaald zijn, maar die ondanks dit alles zichzelf nog een kontrollerende functie hebben aangemeten om zo voort te kunnen bestaan. Waarbij het instituut in feite voortbestaat omdat degenen die er werken nog salaris moeten hebben en dezen op hun beurt zichzelf onmisbaar achten omdat zij nog functioneren.

Een dergelijk effect zult u ongetwijfeld ook nog lange tijd kunnen waarnemen bij godsdienst instituten, theologische hogescholen en dergelijke zaken. Dit is echter geen nadeel daar deze instituten door degenen die zich in die richting plegen te wenden wel het meest kwetsbaar zijn van alle instellingen voor de invloeden van aquarius.

Ik acht de kans redelijk dat deze instituten waaf men nu werken met dogmata leert langzaam veranderen in gemeenschappen waarin over de zinrijkheid van de dogmata steeds meer wordt gediscussieerd. En dat zou dan enig licht kunnen brengen binnen kerkelijke structuren die zo een herstel kunnen ondergaan in de juiste richting voor zij met hun oude stellingen geheel vermolmd zijn.

Wat Paulus betreft: deze hoort in het nieuwe testament niet thuis en is daar geplaatst door paulinisten die de man prompt een werkelijke belangrijkheid hebben toegekend waardoor in feite Jezus en diens kerk alleen in Paulus schaduw kunnen voortbestaan. Voldoende?

x Wat gaat er met het weinig menslievende kastensysteem van het hindoeïsme gebeuren en het mythisme(?) van andere oosterse leringen?

- Wanneer u zegt weinig menslieven spreekt u kennelijk vanuit een zeer westers standpunt. Toch bestaan bij u dergelijke kasten. Alleen worden die niet door geboort bepaald maar door beroep of bezit.

Wanneer u echter rekening houdt met het geloof waarin een eifer herboren kan worden in een andere kasten en onder bijzondere omstandigheden ook bij leven de overgang naar een andere kaste mogelijk is dan zult u moeten toegeven, dat het systeem niet zo onmenselijk is als het lijkt, omdat voor een ieder de hoop blijft bestaan eens heerser of geleerde te zijn, brahmaan.

Een ieder wordt hierdoor altans theoretisch aangezet om het beste te maken van zijn huidige leven. Wat heel iets anders is dan uw zeer menslievende maatschappij, die bezig is een ieder te verlagen tot een gemiddelde dat is aangepast aan de laagst ontwikkelden. Waarbij men dan maar over het hoofd ziet, dat men zo velen de mogelijkheid tot een werkelijke ontplooiing aan hun mogelijkheden te komen ontnaemt. Kortom: een systeem dat er op gebaseerd is, dat zelfs de domste en slechtste daarin moet kunnen passen, terwijl men de top probeert te knotten. Volgens mij is dit een vorm van mentale en geestelijke zelfcastratie.

Dergelijke stelsens zullen ongetwijfeld veranderen in hun uitvoering. Dit proces loopt al enige tijd. Maar daar zij een integre- rend deel zijn van een reïnkarnatiegeloof moogt u niet veronderstellen dat dergelijke indelingen altans uiterlijk snel zullen verdwijnen.

Wel zullen, zoals nu reeds kenbaar wordt, de reinheidsregels van brahmanen steeds milder worden. Wel zullen de mogelijkheden zelfs oov de paroes veel groter worden. Maar dit ziet men ook nu al gebeuren.

U dient zich te realiseren dat de **feitelijke** vorm van deze maatschappij voornamelijk een uiterlijke is, terwijl de praktische toepas- sing daarvan al lang niet meer in overeenstemming is met de strenge scheidings van de standen van eens.

Trouwens, u hebt toch ook uw rangen en standen waar men zo snel niet tussen komt? Wat te denken over de omroepwereld? En is het u nooit opgevallen dat degenen die bepaalde belangrijke posten krijgen altijd voordien in de politiek werkzaam waren en zich zo van het grauw onderscheidden. Zoudt u het niet met mij eens zijn, dat die mensen in f eite tot een bepaalde coterie behoren?

Met andere woorden, in uw land bestaat ook een soort aparte kaste die zich in het bijzonder geroepen schijnt te gevoelen tot iets wat men verkeerdelijk ziet als regeren.

Elders wordt de werkelijke invloed uitgeoefend door besloten groepen als de millionairs, die in hun kringen en dan nog slechts aarzelend, degenen opnemen, die evenveel geld aan anderen wisten te ontfutselen. Waarbij dan nog opvalt dat deze kaste een zeer strenge pecking order kent die bepaald wordt door afkomst en bakrekening - in die volgorde.

Overal zien wij kasten die bevoordeeld worden, die meer kansen krijgen dan anderen, die minder gebonden zijn aan regels dan anderen. Soms zijn het de mensen die wapens hebben of degenen die de handel beheer- sen. Maar kasten vindt u overal. Zoals in elke samenleving degeen die **z'k** tegen deze " godgegeven " orde verzet uiteindelijk een paria wordt tenzij hij zich en de zijnen tot heersende kaste weet te verheffen.

Een goed voorbeeld is de revolutie in Rusland. Een nieuwe kaste kwam aan de macht, werd een bijna besloten groep en handelde zeer wreed tegenover alle anderen, maar vooral tegenover degenen, die eens in rang boven hen hadden gestaan.

Deze dingen zullen door aquarius langzaamaan gaan veranderen en verdwijnen. Maar dit is dan tevens een voldoende reeks gegevens om u te doen begrijpen dat het kastensysteem wel degelijk zal kunnen blijven bestaan zonder dat de daaruit voortvloeiende wreedheden die eens normaal waren en ook nu soms nog voorkomen daarin behoeven te worden gecontinueerd. Voldoende?

x Is het niet zo, dat er in india vaak een zeer grote afstand ligt tussen de z.g. verlichten en het gewone volk?

- Ergens iniet onwaar, maar niet geheel juist gezien. Op de zelfde basis kun je stellen dat er een zeer grote afstand ligt tussen de andealhouder van Philipslampenfabriek - of de leiding daarvan - en een lampenkappenmaker. Maar beiden hebben elkaar in feite nodig.

De verlichte - die niet altijd een brahmaan behoeft te zijn - ontleent zijn gezag aan het feitelijke overwicht dat hij heeft op de anderen en de wijze waarop hij voor hen betekenis kan hebben. Dit nu wordt weer bepaald door zijn persoonlijkheid, zijn **uitstraling** en eventueel ook datgene wat hij voor de anderen - in hun ogen - presteert.

Zolang dit het geval is, mag die afstand wel groot zijn, want zij wordt niet geschapen door de verlichte zelf, maar door zijn volgelingen. Iemand heeft eens gezegd: welke mensheid er ook leeft en hoe zij denkt ofgeloofd

zij heeft altijd haar afgoden nodig, al is het maar in een mausoleum op het rode plein. En ik meen dat dit een juiste weergave van een feit is.

De mensen willen altijd iemand verheffen. U verheft ook iemand, al is het maar uw koningin, de duurste staatsbediende die er bij u bestaat. Maar men eerst deze omdat men een symbool van node heeft. Goed, laat de verlichte dan een dergelijk symbool zijn.

Maar degene die werkelijk verlicht is en niet optreedt als leraar of zich ergens te midden van de anderen als raadgever vestigt blijkt gemeenlijk een heel ander mens te zijn dan u zich voorstelt: Hij is iemand die anderen steeds weer helpt hun eigen beperkingen te overwinnen. En zolang er nog verlichten zijn die dit doen schijnt mij de afstand die er mogelijk tussen hen en de gewone mensen bestaat ook niet zo belangrijk.

Ik hoop, dat u dit met mij eens kunt zijn.

x In hoeverre heeft de witte broederschap een aandeel in het bevorderen van de aquariusgeest onder het mensdom?

- Ik weet niet, of je hier van aandelen kunt spreken al bestaat er wel enkele promessen. De witte broederschap houdt zich al enkele perioden lang bezig met hetgeen zij beschouwt als de beste weg tot bewustwording voor de mensheid.

Daarbij heeft zij geen aandeel in de krachten van aquarius zonder meer. Wel houdt zij met de invloeden van aquarius evenveel rekening als een boer met de tijd van het jaar wanneer hij moet gaan zaaien. Voldoende?

x Hoe gaat het met de mystieke scholen van de laatste duizend jaren? Komt het tot een synthese of ontstaat een geheel nieuwe vorm van mystiek in het aquariustijdperk?

- Er is sprake van een synthese in die zin dat zaken die eens alleen zeer plaatselijk bekend waren of diep geheim waren steeds meer algemeen verbreid worden en openbaar wordt. Het gevolg is dat de mensen steeds meer toegang krijgen tot de leerstellingen, denkwijzen en methodieken van de vele mystieke groepen.

Of dit bijdraagt tot vernieuwing? Aquarius brengt zeker aandacht voor mystiek. Maar het is vooral een zeer persoonlijke vorm van mystiek beleven. Wat betekent dat in de aquariusperiode vooral de gewone mensen de mystici van betekenis zullen vormen en niet meer degenen die zich in eenzaamheid of afgesloten gemeenschappen bezig houden met allerhande "geheimen".

Ook de verschillende systemen zullen, na een tijdelijk zeer grote aandacht, op de achtergrond geraken. Het gaat hier dan meer om mensen die vanuit zich levende met hogere waarden mogelijk zaken ervaren die voor anderen nog geheim blijven omdat men dezen nu eenmaal niet begrijpelijk in woorden uit kan drukken, maar die dit zelf toch niet meer zien als iets exceptioneels.

Ik meen trouwens, adat werkelijke mystiek is: als normaal deel van je bestaan voorkomende belevingen van hogere krachten. Dit effect zie ik in de periode waarin aquarius "heerst" sterk naar voren komen en als gevolg daarvan veronderstel ik dat het zal komen tot een vollediger en bewuster gebruiken van alle mogelijkheden die in een mens schuilen, inclusief de verborgene of occulte mogelijkheden.

Voldoende?

x Je zit altijd met een bepaald sociaal model en je zoudt het mystieke daarin dan moeten integreren.

- Het leuke hierbij is, dat de werkelijke mystiek zich grotendeels onttrekt aan beïnvloedingen door of uitingen binnen een bepaald sociaal model.

Een sociaal model is trouwens eerder een poging het geheel van de mensheid en haar wijze van leven en denken in te passen binnen

een systeem zonder dat dit feitelijk gelukt tenzij men daarbij uitgaat van een gemiddelde dat kunstmatig is, omdat niemand immers aan dit gemiddelde feitelijk beantwoordt. Wat voor iemand die zich met sociale wetenschappen bezig houdt mogelijk minder leuk is om te horen, maar dit "sociaal model" is altijd in feite een kunstmatige constructie die soms in stand gehouden kan worden door een ieder te overtuigen dat het een werkelijk en ontontkoombaar deel is van het leven op aarde.

Het mystieke beleven en al wat daaruit voortkomt is echter een natuurlijk proces waarbij het geheel van de mens - lichaam, geest - ziel - betrokken is bij belevingen die verder gaan dan de wereld waarin hij leeft en toch mede die wereld voor hem blijven omvatten.

Wat wil zeggen dat voor de mystieke beleving en haar uitwerking in de mens het model dat wordt gehanteerd of bestaat verder niet belangrijk is. Want wanneer de mystiek in steeds meer mensen mystiek bewust worden zal elke regel en daarmee elk model zich als vanzelf ontvaarden.

Het sociale model verliest dus door de mystiek in feite zijn betekenis. Wanneer u zegt dat het sociale model erg belangrijk is en datdit in de allereerste plaats moet worden aangepast dan zegt u volgens mij iets als: kunnen wij de verpakking wel aanpassen aan de andere soort rijst die er nu in zal gaan?

Praat met de producenten en u zult al snel horen dat verschillende soorten rijst van geheel verschillende kwaliteiten steeds weer in dezelfde verpakking worden ondergebracht en onder de zelfde merknaam worden verkocht.

Uw model is een verpakking. Wanneer de mystiek steeds sterker deel wordt van het leven van steeds meer mensen is er in feite van een duurder en betere rijstsoort. Maar deze ontleent haar mogelijkheden en betekenis nog steeds niet aan het karton dat er omheen zit.

x Ik meen dat door een nieuw sociaal model ook nieuw mystiek inzicht kan ontstaan. Mystiek is toch ook uiteindelijk een soort samenlevingsvorm (moeilijk verstaanbaar).

x Mystiek is iets wat niet in een bepaald samenlevingsmodel kan worden ondergebracht omdat mystiek op zich steeds weer een zeer persoonlijke waarde is die geen menselijke normering kent. Ik stel daarom dat je mystieke ontwikkelingen, al betreffen zij ook alle mensen, nooit in een bepaald sociaal model zult kunnen onderbrengen.

Uiteindelijk zal aquarius met zijn invloed zoals steeds in het verleden is geschied wel resulteren in het ontstaan van een geheel nieuw sociaal model en nieuwe bereikingen, waarna dit model rond 300 jaren lang domineert onder de mensen.

Indien u zich echter realiseert hoeveel verschillende samenlevingsvormen, inclusief hun sociale modellen, bestaan hebben b.v. rond het jaar 1600, zo zult u begrijpen dat het sociale model in de eerste plaats bepaald werd door de omvang van de gemeenschappen, de eigenschappen van de mensen die in bepaalde gebieden woonden, de bestaande gezagsverhoudingen en voedingsmogelijkheden die ter plaatste bestonden.

In deze zin zal altijd weer een samenleving van mensen ontstaan die zich per gebied aanpast aan de noodzaken en mogelijkheden die zij daar aantreft. Ga je echter uit van een vast of allen overheersend model dan probeer je die noodzaken en mogelijkheden aan te passen aan het model. Dit blijkt in de praktijk op de duur altijd tot mislukkingen te voeren.

Ga je per omgeving uit van de werkelijke noodzaken en behoeften van de mensen dan heb je te maken met een in feite zeer amorf model, daar het zich steeds weer zal aanpassen aan veranderende noodzaken en omstandigheden.

Indien u al over een sociaal model wilt spreken zal in de komende tijd blijken dat alleen een dergelijk amorf, zich snel aanpassend, beeld te handhaven is. Want er zal sprake zijn van zich zeer snel wijzigende gedragsnormen en mogelijkheden voor de mensen waarbij - dit is typerend voor aquarius - de mens zich daaraan niet gebonden gevoelt en dan ook niet gebonden wordt anders dan voor zijn eigen stoffelijke existentie noodzakelijk is, waarbij verder geen ideële of religieuze druk wordt opgelegd.

Zelfs dan moet je stellen, dat de mystiek buiten dit geheel zal staan omdat wij in feite een geheel innerlijk beleven betreft. Wel zal door deze innerlijke belevingen en de daaruit voortkomende veranderingen in de persoonlijke gedragsnorm een invloed worden geschapen die kan voeren tot zeer plotselinge en sterke veranderingen in het z.g. samenlevingsmodel. Waarbij deze veranderingen overgaan tot een schijnbaar willekeur op het ogenblik dat er sprake is van een harmonisch samengaan van een grotere aantal mensen waarin deze innerlijke veranderingen zich hebben voltrokken.

Waarmede wij weer een kant zijn uitgegaan die u niet geheel zo bedoelde - dit besef ik wel - maar ik heb getracht in beide antwoorden duidelijk te maken wat er schuilt achter hetgeen u bedoelt: Wanneer men spreekt over "het model" van een samenleving zo sticht men dezelfde verwarring als er ontstaat wanneer men er vanuit gaat dat elke grondwet altijd de wil van een geheel volk zal vertegenwoordigen. Iets waar u heus eens verder over na moet denken.

Wilt u nog een astrologische benadering van aquarius geven?

Astrologisch? Op deze wijze is aquarius als periode wat moeilijker te benaderen. Ik heb reeds een aantal punten in mijn inleiding genoemd en ben daarbij uitgegaan van mogelijke parallellen tussen de persoonsbeïnvloeding door dit teken en de heerschappij van dit teken.

In een persoonlijke horoscoop kan men spreken van een negatieve of positieve werking. In de periode echter werken beide invloeden altijd gelijktijdig. Zo kan men zeggen: aquarius is gelijktijdig ijverig en lui. Wat er op neerkomt dat men veel zal willen doen, maar dan wel altijd met zo weinig mogelijk moeite.

Duidelijk is, dat ook in de periode de broederschapsgedachte zeer sterk is, al is er wel degelijk sprake van enig egoïsme. Dat betekent dat de gemeenschap onder deze invloed meer nadruk krijgt en enige tijd de mens vooral zal worden gezien als een functionerend deel van die gemeenschap en alleen belangrijk in dit verband met die gemeenschap. Deze verandering van mentaliteit, gepaardgaande met een vaak grof egoïsme wanneer het om eigen belangen gaat, overheerst ook nu reeds in sterk mate, dat zult u mij toegeven.

De aquarius mens, zoals u weet, is zich gemeenlijk wel zeer sterk bewust van zijn eigen rechten, ook al laat hij soms wel eens over zich lopen omdat het hem te veel moeite is zijn recht te halen.

In de periode betekent dit, dat men vooral in de eerste 500 jaren maar al te vaak iets zal dulden omdat het de moeite niet waard schijnt te zijn het op te ruimen.

Aan de andere kant, wanneer aquarius er van overtuigd is dat iets werkelijk niet deugt neemt hij er afstand van, houdt zich er niet mee op en indien het een regel is niet aan.

Stel dat deze mentaliteit steeds meer toeneemt. Ik wil niet beweren, dat dit effect overheerst bij de automobilisten van deze dagen die zich ook niet houden aan stoplichten en verboden die zij voor zich onjuist of onredelijk achten. Toch vormt dit laatste een wel algemeen toenemende tendens. In de periode is dit effect nog sterker en over langere perioden kenbaar.

Wanneer u dan in deze tijd rondkijkt zult u al kunnen constateren dat steeds meer mensen zich weinig of niets aantrekken van de regels en wensen van de gemeenschap, ofschoon zij zeker daarbij niet alleen aan zich denken.

U zult kunnen constateren dat steeds meer mensen redeneren: ik ben zeker solidair met de anderen, maar dan wel volgens mijn eigen inzicht en bovendien ben ik in de eerste plaats natuurlijk solidair met mijzelf.

Astrologisch kun je met de strijdigheden die in dit alles schuilen volgens mij maar moeizaam uit de weg. Als geestelijke invloed mag je wel stellen, dat aquarius iemand is die kijkt tot in de diepste diepten en tot in de verste verten.

De mens onder deze invloed geboren of levens zal zich dus wel interesseren voor alles in de kosmos, maar dit gelijktijdig zo proberen te benaderen dat het voor hem nog net menselijk blijft.

Wat de periode betreft kun je dus zeggen, dat mystiek zeker een deel is van de invloed, maar dat deze steeds weer zal worden verwerkt als normeel deel van het normale leven. En de eigenwijsheid die de aquariusmens zelden geheel ontbeert doet vermoeden, dat een ieder wel zal proberen voor zich regels te ontwerpen waardoor die mystiek en de resultaten ook in het dagelijkse leven hanteerbaar zijn, maar dat men minder dan voorheen zal trachten, anderen die regels op te leggen.

Aan de andere kant zullen de mensen in deze periode de koppigheid in zich op voelen komen, die ook de aquariusmens zo vaak bevangt. En vergeet niet, dat die koppigheid vaak van lange duur is. Een leeuw kan koppig zijn, maar is edelmoedig genoeg om na korte tijd ongelijk feitelijk niet te openlijk - te erkennen. Aquarius erkent echter geen ongelijk en zal alles proberen om er onder uit te komen dit ook maar voor zich te moeten toegeven.

Deze neiging zal langere tijd op aarde een rol spelen. Ik meen dat tekenen van dit aspect reeds duidelijk beginnen te worden in uitingen van staatslieden en andere personen die algemeen aandacht krijgen.

Daaraan nog iets toevoegende: aquarius zal meer dan normaal gevoeligheid met zich brengen voor de invloeden van de maan, zoals de aquariusmens gemeenlijk zal kennen in zijn leven. Het maanritme zal de periode mede bepalen in het gebeuren en het tempo daarvan. Ook bepaalde invloeden vanuit de kosmos kunnen van groot belang zijn tijdens de heerschappij van dit teken. De meesten van dergelijke invloeden zijn periodiek, zodat vaak snelle herhalingen voorkomen van gelijksoortige omstandigheden, problemen en mogelijkheden.

Voor de mens betekent dit alles echter ook, dat hij steeds weer zal moeten terugvallen op hetgeen hijzelf is. De aquariusmens is nog meer dan anderen geneigd zichzelf steeds van de bestekant te laten zien, maar kent innerlijk zichzelf wel degelijk goed. Dit voert soms tot tweestrijd of oppervlakkigheid, wanneer hij het verkeerde in hem niet kan aanvaarden. In de periode betekent dit, dat men vaak blind zal zijn voor fouten die men wel beseft, maar die men meent niet te kunnen beheersen. Perioden vol onredelijkheid en onrust zullen dus zeker in de eerste en laatste fase van deze periode veel voorkomen.

Waarmede ik uw vragen naar beste weten heb beantwoordt. Ik moet nu beeindigen en dank u allen voor de mij gegeven aandacht en de door u gestelde vragen.

Goeden avond.

(aantal mondelinge vragen weggelaten)

d.d. 6 november 1981